

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoPom/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724010355
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8724010355.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členiek senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. G., J.. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny H., dieťa rodičov: matky S.. H. G., V.. Y., J.. XX.X.XXXX, Y. G. XXX XX S. XX, právne zastúpenej JUDr. Ladislavom Zátorským, advokátom, Štefánikovo nám. 5, 052 01 Spišská Nová Ves, a otca F.. S. G., J.. X.X.XXXX, Y. G. E. Č..XXX/XX, XXX XX K., právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Budziková & JUDr. Dachová, s.r.o., nám. sv. Egídia 41/95, 058 01 Poprad, o návrhu matky na vydanie neodkladného opatrenia o zákaze styku a návrhu matky na začatie konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 29PPOm/1/2024-31 zo dňa 9.3.2024, takto

rozhodol:

I. Mení uznesenie vo výroku II. tak, že:

Nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

Dočasne zveruje maloletú D. do osobnej starostlivosti matky.

Obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté dieťa v bežných veciach a spravovať jeho majetok.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou D. v neustálej prítomnosti starých rodičov maloletého dieťaťa K. G., J.. XX.X.XXXX M. Z. G., J.. XX.XX.XXXX každú párnú sobotu a párnú nedeľu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a nepárnú stredu od 14.30 hod. do 16.30 hod.

Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť a v stanovenom čase otcovi odovzdať v mieste jej bydliska a po ukončení styku od otca tamtiež dieťa prevziať.

Otec je oprávnený s maloletou realizovať telefonický kontakt prostredníctvom telefonického hovoru alebo komunikačnej platformy, vrátane videohovorov, každý utorok a štvrtok v čase od 18:30 hod do 19:00 hod.

Matka je povinná maloletú na telefonický kontakt s otcom vopred pripraviť, zabezpečiť dostupnosť v čase styku, vrátane telekomunikačného zariadenia.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v predmetnom konaní o návrhu matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze styku maloletého dieťaťa s otcom a o návrhu na začatie konania o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. U s t a n o v u j e maloletej D. na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod spisovou značkou 29PPOm/1/2024 za procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny H..

II. N a r i a d ť u j e toto neodkladné opatrenie:

Dočasne z v e r u j e maloleťu D. do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloleťu zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok.

Otec je o p r á v n e n ý s maloleťou realizovať telefonický kontakt prostredníctvom telefonickej siete alebo inej komunikačnej platformy každú stredu a sobotu v čase od 18:00 hod do 18:30 hod.

Matka je p o v i n n á maloleťu na kontakt s otcom vopred pripraviť, zabezpečiť dostupnosť v čase styku, vrátane telekomunikačného zariadenia.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej D. sumou 100,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej, počnúc dňom doručenia tohto rozhodnutia otcovi.

III. V y l u č ť u j e návrh matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej D. na samostatné konanie.

IV. Toto neodkladné opatrenie t r v á do právoplatného skončenia konania vo veci samej označeného vo výroku III. tohto uznesenia.“

2. Súd v danom prípade dočasnej úpravy rodičovských práv a povinností aplikoval § 2 a 324 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) v spojení s § 24 a nasl. zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine dôvodiac, že z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a listinných dôkazov k nemu pripojených mal za osvedčený návrh matky v časti úpravy osobnej starostlivosti, ktorý vyhodnotil ako odôvodňujúci urýchlenú zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu, ktoré je od rozvodu manželstva zverené do spoločnej osobnej starostlivosti rodičov, zabezpečujúc túto na základe vlastnej dohody. Aj s poukazom na odborné vyšetrenie a závery klinickej psychologičky, resp. lekárskej správy vypracovaný 14.3.2024, podľa ktorej otec vykazuje známky nevhodného sexualizovaného správania voči maloletej počas doby, kedy jej poskytuje osobnú starostlivosť, v dôsledku čoho matka podala na otca trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania, rozhodol súd prvej inštancie o dočasnom zverení maloletej do výlučnej osobnej starostlivosti matky, ktorá ju zároveň bude zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok. Už samotné podozrenie je mimoriadne závažnou skutočnosťou, vytvárajúcou nutnosť zvýšenej ochrany maloletej proti akýmkoľvek potenciálnym zásahom do jej integrity, zdravia a zdravého vývoja, čo odôvodňuje rozhodnutie o zmene zverenia maloletej, predstavujúce mimoriadne významný zásah do týchto práv tak u otca, ako aj u maloletej. Matka v tomto období predstavuje najbližšiu osobu pre maloleťu, ktorá má s ňou mimoriadne dobrý vzťah podľa obsahu správy psychologičky. Vzhľadom na to, že súd neodkladným opatrením neupravuje styk otca v tradičnom ponímaní, považuje súd za najvhodnejšie dočasné riešenie zastupovanie maloletej a správu jej majetku matkou, pričom nateraz uvedená úprava nepredstavuje neprimeraný zásah do práv otca.

3. Keďže pre prípad vyvrátenia podozrení o nevhodnom správaní otca, by z dôvodu absolútneho zákazu styku mohlo dôjsť k nenapraviteľným ujмам na právach otca, ale aj maloletej, najmä k citovému odcudzeniu sa, považuje súd prvej inštancie spôsob zachovávania styku otca s maloleťou aspoň prostredníctvom telefonátov, prípadne aj videohovorov, za vhodný pre zabezpečenie účasti otca na výchove maloletej, udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie alebo aspoň zachovávanie citového putá s maloleťou. Uvedeným spôsobom nedôjde k ráznemu odstráneniu otca zo života maloletej, čo by mohla vyhodnotiť ako negatívne, avšak zároveň bude dostatočne zabezpečená ochrana pred hrozbou prípadného nevhodného správania sa otca voči maloletej, jej telesnej a duševnej integrite. Rodičia pritom majú k dispozícii rôzne možnosti pre zabezpečenie komunikácie - telefón, aplikácie určené na komunikáciu a pod., pričom matka je povinná zabezpečiť maloleťu i telekomunikačné zariadenie, s prihliadnutím na vek maloletej, predpokladajúc jej návrat zo školy, resp. predškolského zariadenia, potrebu prípravy do školy na nasledujúci deň i následnú večierku.

4. Pri určení vyživovacej povinnosti v nevyhnutnej miere, keďže došlo zároveň k preneseniu ťarchy starostlivosti o dieťa na matku, súd vychádzal zo zdrojov mu dostupných, a to konkrétne z lustrácie v Sociálnej poisťovni, z ktorej považoval za preukázané, že otec je t. č. zamestnaný a jeho priemerný vymeriavací základ za obdobie posledných 12 mesiacov je 1.539,60 Eur, prihliadajúc na vek a predpokladané potreby maloletej v nevyhnutnej miere.

5. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa v časti proti výrokom II. z dôvodu, že absolútne nesúhlasí ani s jednou skutočnosťou uvedenou v návrhu, všetky skutočnosti považuje za vymyslené alebo upravené za jediným sledovaným cieľom a to odlúčiť ho ako otca od milovanej dcéry. Návrh matky a následne aj rozhodnutie považuje za závažný zásah do jeho práv otca ako rodiča maloletej, ako aj do práv maloletého dieťaťa. Uviedol, že od začiatku roku 2024 videl na správaní bývalej manželky, ktorá mu obmedzila kontakt s dcérou, že sa niečo deje. Vôbec nereagovala na návrh, kedy si bude môcť prevziať dcéru na Veľkonočné sviatky. Dňa 15.3.2024, keď spolu telefonovali, mu oznámila, že má svoje dôvody, prečo mu dieťa nedá, že sa s ním neskôr spojí a všetko mu vysvetlí. Dieťa vo štvrtok a ani v piatok nebolo v škole. Nebolo mu nič vysvetlené, telefonický kontakt s dcérou a aj s bývalou manželkou mu nebol umožnený z dôvodu, že hovory boli blokované. Bol pozrieť do ambulancie bývalej manželky a tiež k rodinnému domu, kde obe bývajú. Ambulancia bola zamknutá a susedia v S. povedali, že obe odišli už 15.3.2024. Aj napriek tomu, že mu bývalá manželka v minulosti robila rôzne prieky a menila podmienky dohody o spoločnej starostlivosti o maloletú, celá táto situácia bola veľmi zvláštna. Nevedel, kde je dcéra a čo s ňou je, a preto dňa 16.3.2024 podal trestné oznámenie. Na polícii sa dozvedel, že bolo naňho podané trestné oznámenie z dôvodu sexuálneho zneužívania maloletej dcéry a bol vyzvaný a bez akýchkoľvek problémov políciou aj vydal všetky legálne držané zbrane. Manželka, ktorá mu vyčítala, že ich zbytočne obťažuje, keď im trikrát denne volá, dňa 9.3.2024, zmenila rozhodnutie o telefonovaní jedenkrát denne o 18,30 hod, pričom telefonovanie má svoj pôvod ešte z čias, kedy žili spolu ako rodina. Telefonovanie malo podľa nej slúžiť na zastrašovanie dieťaťa a údajne takýmto spôsobom chce mať nad ňou kontrolu. K návšteve u psychológa, o ktorej sa dozvedel od dieťaťa, mu manželka povedala, že dcéra bola u psychológa kvôli jej práci. Údajne sa nebojí zubára a bývala manželka tvrdila, že psychologičky skúmali, prečo to tak u nej je. Tvrdila, že píše prácu na tému nespolupracujúce dieťa v zubárskom kresle. V marci 2024 navštívil ambulanciu lekárky a následne písomne požiadal o vydanie správy z vyšetrenia dcéry. Hoci je na správe uvedený dátum 16.2.2024, podľa tvrdenia dcéry bola táto vyšetrená dňa 18.1.2024. Aj napriek anamnestickým údajom v správe, dieťa tvrdenia matky nepotvrdilo. Maloletá potvrdila, že spí s tatíkom v posteli, „lebo ja to takto chcem“, má u neho izbičku, ale ona nechce spať sama. U tatíka sa kúpe sama, on jej umýva vlasy, je to pre ňu príjemné. „Všetko sa mi na ňom páči. Nikdy mi neublížil, cítim sa u neho dobre“. Okrem toho dieťa potvrdilo, že na jeseň bola s tatíkom na dovolenke, „bolo tam krásne.“ Dcéra nepotvrdila jediné slovo, ktoré matka v úvode psychologičke povedala. To, že je unavená, dieťa potvrdilo z dôvodu, že má veľa krúžkov. Diagnostický záver psychologičky bol, že osobnosť maloletého dieťaťa je vo vývine, značne ovplyvniteľná, aktuálne bez prítomnosti závažnej psychopatologickej symptomatiky. Poprel, že by vravel dcére, aby svojej matke dala „po papuli“, nikdy nechodil v byte nahý. Nepovažuje tiež za pravdivé tvrdenie, že má dieťa problém s mužmi. Dcéru opakovane bral do práce, je veľmi kontaktná, bez problémov komunikovala s kolegami v práci, kolega jej dal lízanku a ona ho objala, ďalej kolegovia boli svedkami toho, ako ich objala, ako s nimi bez problémov komunikovala. K odvolaniu pripojil ako dôkaz čestné vyhlásenie. Dňa 4.4.2024 sa osobne stretol s triednou učiteľkou, pričom na stretnutí bola aj zástupkyňa a riaditeľka školy. Učiteľka potvrdila, že na dcére nie je badať žiadny problém, dieťa je podľa nej v poriadku a ona si nič nevšimla. Potvrdil „škrabkanie“ dcéry po chrbte, uvádzajúc to ako medzi nimi zaužívaný rituál, pri ktorom dcéra zaspáva a robil to aj v čase, keď bývali spolu. Dcéra sa uňho v noci nebudí a ani neškrípe zubami. Poškriabanie na hrudníku mu dcéra vysvetlila tak, že ju iné dieťa sotilo do steny, no nechcelo to tak. Poukázal na skutočnosť, že bol s dcérou na materskej dovolenke, doma sa o ňu staral a zabezpečoval jej životné potreby v čase, kedy bývalá manželka bola v práci. Namietal, že súd vo svojom uznesení o zrušení spoločnej starostlivosti o dcéru a obmedzení jeho kontaktu s dcérou výlučne na neosobný kontakt 2x do týždňa, vychádzal hlavne zo psychologického nálezu zo dňa 14.3.2024, pričom matka úmyselne nikde neuviedla, že existujú ešte iné ďalšie dôkazy, ktoré nepotvrdzujú jej vymyslené a násilne pospájané tvrdenia, poukazujúc na správu zo dňa 16.2.2024. Rovnako za manipuláciu považuje zneužitie fotografie dieťaťa, kedy zároveň matka aj zmenila informáciu o tom, kedy táto vznikla, pričom je nemysliteľné, že by si matka všimla poškrabanie až po niekoľkých dňoch. Fakticky tým, že kontakt s dcérou súd zúžil len na telefonovanie dvakrát do týždňa, bez možnosti osobného kontaktu, spôsobil násilné pretrhnutie väzieb medzi otcom a dieťaťom, čo má zásadne negatívny dopad na vzťah otec a dcéra. Škody, ktoré vznikli takýmto postupom, ktorý zvolila matka, sa veľmi ťažko naprávajú, pričom najhoršie je, že ona veľmi dobre vie, že majú dobrý, zdravý a priateľský vzťah a že dcéra je to najdôležitejšie, čo v živote má. K odvolaniu predložil otec maloletého dieťaťa znalecký posudok č. XX/XXXX, vypracovaný znalcom klinickým psychológom, znalcom z odboru psychológia, odvetvie psychológia dospelých a psychológia sexuality, z ktorého vyplýva záver, že „z psychologického hľadiska neexistuje zvýšené riziko podporujúce úvahu o psychologickkej zrozumiteľnosti konania (v zmysle podozrenia uvedeného v trestnom oznámení)

v kontexte týchto poznatkov o osobnosti a stave psychosexuality vyšetreného. Násilné (v kontexte podozrenia) ovplyvňovanie vlastnej dcéry vo veku X-X rokov k uspokojovaniu sexuálnych potrieb u vyšetreného je v zásadnom rozpore s charakteristikami jeho osobnosti v zmysle vykonanej analýzy.“ K výkonu rozhodnutia súdu ďalej odvolateľ uviedol, že dňa 27.3.2024, 30.3.2024, 3.4.2024 a 6.4.2024 mu bol umožnený iba telefonický rozhovor s dcérou, pričom nemá dobrý pocit z rozhovorov s dcérou. Hlavne telefonický rozhovor zo dňa 6.4.2024 o 18.00 hod. naňho negatívne zapôsobil a má pocit, akoby telefonoval s úplne iným dieťaťom, aké poznal. Opísal dieťa plné energie, hravé, ktoré je teraz v telefóne malátne a vysvetľuje, že len teraz vstala, pričom nikdy po zobudení nebola ospalá, malátna. Keď vstala z postele, bola živá, neposedná a veselá. Má pocit z dieťaťa „akoby brala nejaké lieky na utlmenie“. Je toho názoru, že všetky telefonáty sú výrazne pod vplyvom bývalej manželky, ktorá určuje, do kedy sa budú môcť spolu rozprávať a jej prítomnosť zjavne ovplyvňuje reakcie dieťaťa na jeho komunikáciu. Uviedol, že svoju dcéru miluje, nikdy v živote by jej neublížil a vie, že aj dcéra ho rovnako miluje. K odvolaniu pripojil spoločné fotografie a video. Jeho rodina považuje dcéru za veľmi milé prítulné dieťa. Má veľmi dobrý vzťah s deťmi jeho sestry a nemá problém sa pritulíť aj k jeho švagrovi. Odvolateľ poukázal tiež na to, že matka maloletého dieťaťa v pomerne krátkom časovom období zabezpečila vyšetrenie ich dcéry u dvoch psychológov. Za problém považuje, že výsledkom odborného vyšetrenia dcéry v januári (alebo ako to uviedla psychologička v 2/2024) je to, že má krásny, zdravý vzťah z dcérou. Až druhá psychologička zistila, že je údajne pedofil. Na podklade tohto záveru je voči nemu podané trestné oznámenie a návrh na zákaz styku. Okrem toho, že absolútne nesúhlasí so zisteniami vyšetrenia, namieta správnosť zvoleného postupu psychologičkou, poukazuje na to, že jej vyšetrenie je neúplné a to bez jeho účasti. K vyšetreniu ani v jednom prípade ako otec nedal súhlas k poskytnutiu zdravotnej starostlivosti a nemôže súhlasiť s hodnotením poskytnutej starostlivosti ako neodkladnej. Manželkou bol opakovane vynechaný z rôznych rozhodnutí, výsledok mu je len oznámený bez možnosti čokoľvek riešiť, pretože ukončí telefonát alebo je zablokovaný v telefóne. Odvolateľ v kontexte uvedeného uviedol tiež skúsenosti z minulosti, keď jeho bývalá manželka nainštalovala svojmu predchádzajúcemu manželovi do telefónu sledovacie zariadenie, alebo k nemu prišla dcéra s hodinkami U. A. +XG K., umožňujúcimi odpočúvanie na diaľku a sledovanie pohybu danej osoby, umožňujúce tiež vzdialené vytvorenie fotografie fotoaparátom na hodinách, vďaka čomu je možné na diaľku počuť, ale aj vidieť, čo dieťa robí. Manželku označuje za manipulátora, ktorý má vo svojej knižnici veľa kníh, ktoré obsahujú ovplyvňovanie a manipuláciu v správaní. S odkazom na ustanovenia čl. 4 ods. 4 Ústavy SR, čl. 9 ods. 1 a čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa, § 24 ods. 5 Zákona o rodine poukazuje na to, že novou úpravou starostlivosti o dcéru a to jej zverením do výlučnej starostlivosti matky a znemožnením osobného styku, bolo závažným spôsobom zasiahnuté do jeho, ako aj do práv dieťaťa a to výlučne na základe vymyslených a úmyselne upravených skutkových okolností, ktoré v žiadnom prípade nie sú pravdivé. Záverom otec maloletého dieťaťa uviedol, že nemá v úmysle vyhrocovať situáciu a vie si predstaviť, ako sa cíti dcéra a pod akým tlakom je a je mu to úprimne ľúto. Potrebuje počuť svoju dcéru, rozvodom mu bola znemožnená normálna rodičovská starostlivosť o ňu. Bude aj naďalej bojovať o svoju dcéru. Aj napriek tomu, že súd nevyhovel návrhu matky dieťaťa, ktorým žiadala, aby mu bol zakázaný styk, už s poukazom na priebeh a spôsob rozhovorov s dcérou, nemôže súhlasiť s jednotlivými výrokmi súdu. Nesúhlasí so zrušením spoločnej starostlivosti a žiada, aby rozsah jeho starostlivosti bol dočasne upravený tak, že jeho osobná starostlivosť o dcéru bude realizovaná bez prespania uňho, a to vždy za prítomnosti niektorého z členov jeho rodiny, a to jeho mamy alebo otca, alebo jeho sestry a švagra v trvaní 8 hodín a to každú párnú sobotu a párnú nedeľu a nepárnú stredu v trvaní dvoch hodín od 14,30 hod. do 16,30 hod. Čo sa týka telefonovania, výslovne žiada, aby mu bol umožnený videohovor s dcérou a to každý deň v čase od 18,30 hod. do 19,00 hod.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods. 5 písm. c/ CMP, preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu vo výroku II. v kontexte odvolacích námietok otca maloletého dieťaťa podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a contrario, pričom dospel k záveru, že v danom prípade je v zmysle ďalej uvedeného potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmeniť.

7. Podľa čl. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom.

8. Podľa § 39 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

9. Výkon rodičovských práv a povinností patrí v rovnakej miere obidvom rodičom. K prelomeniu tejto zásady môže dôjsť len výnimočne v situáciách, keď jeden z rodičov nežije, alebo nie je známy, alebo nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, tiež keď bol jednému z rodičov pozastavený výkon rodičovských práv a povinností alebo bol vo výkone rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozbavený. Pozastavenie, obmedzenie aj pozbavenie výkonu rodičovských práv patrí výlučne do právomoci súdu, ktorý ich môže uložiť iba a len v prípade, ak sa naplnia zákonom kvalifikované skutočnosti dané v § 38 zákona o rodine. Pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností vyžaduje existenciu závažnej prekážky brániacej rodičovi vykonávať rodičovské práva a povinnosti a skutočnosť, že si pozastavenie vyžaduje najlepší záujem maloletého dieťaťa. Obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností spočíva vždy v zavinenom správaní rodičov, v prípade pozbavenia výkonu rodičovských práv a povinností ide o zneužívanie rodičovských práv a povinností alebo o ich zanedbávanie závažným spôsobom napriek predchádzajúcim upozorneniam. Tzv. sistácia rodičovských práv a povinností znamená, že rodič je aj naďalej nositeľom rodičovských práv a povinností, nemôže ju však z dôvodov ako napríklad choroba, alebo dlhodobý pobyt v zahraničí vykonávať. Platná právna úprava nerobí žiadne rozdiely medzi zásahom takéhoto druhu a zásahom, ktorý má byť sankciou pre rodiča, ktorý z vlastného zavinenia riadne neplní svoje povinnosti alebo porušuje svoje práva voči dieťaťu; v oboch prípadoch hovorí o obmedzení rodičovských práv. V odseku 4 § 39 cit. zákona je upravený príkladný výpočet spôsobov zneužívania rodičovskej zodpovednosti. Vo všeobecnosti rodičovské práva a povinnosti v zmysle zákona o rodine zahŕňajú starostlivosť o dieťa, najmä pokiaľ ide o jeho zdravie a o jeho fyzický, citový, intelektuálny a morálny vývoj, ďalej ochranu dieťaťa, udržiavanie osobného styku s dieťaťom, zabezpečovanie jeho výchovy a vzdelania, určenie jeho miesta bydliska a zastupovanie dieťaťa a spravovanie majetku dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti prislúchajú rovnako obojmu rodičom. Má ich každý rodič s výnimkou prípadu, keď ich bol zbavený. Nie je podstatné, či rodičia sú alebo nie sú manželmi.

10. Vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa v danom prípade doposiaľ nebolo rozhodnuté o úprave rodičovských práv a povinností vo veci samej a aktuálne je vedené toto konanie súdom prvej inštancie pod sp.zn. 27P/37/2024. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi rodičovská zodpovednosť za riadnu výchovu detí je prikázaná obojmu rodičom. Pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je pri plnom rešpektovaní práv samotných maloletých zákonný dôvod na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný, resp. neprimerane obmedzený. Intenzita zásahu do základného práva podľa čl. 32 ods. 4 Listiny a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, akú predstavuje práve zákaz styku rodiča s dieťaťom, nedáva v danom prípade legitimitu návrhu matky maloletého dieťaťa na takýto výkon právomoci súdu (odvolanie matka maloletého dieťaťa nepodala).

11. Keďže účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania a toto môže byť nariadené len vtedy, resp. dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci, kedy ohrozenému alebo porušenému právu maloletého dieťaťa sa dostane definitívnej ochrany, odvolací súd zhodne s prvoinštančným súdom, za daného stavu na podklade okolností opisovaných matkou maloletého dieťaťa v návrhu a záveru klinickej psychologičky zo dňa 14.3.2024, konštatujúcej dôvodné podozrenie z nevhodného sexualizovaného správania sa otca vo vzťahu k maloletému dieťaťu, považuje naliehavú potrebu ochrany záujmov maloletého dieťaťa predbežne za osvedčenú, čím došlo v základe k splneniu zákonných podmienok pre aplikáciu neodkladného opatrenia v záujme maloletej (§ 324 a nasl. CSP). Odvolací súd však rozdielne posúdil formu a rozsah následnej úpravy rodičovských práv a povinností, zachováva kontakt otca s maloletým dieťaťom v širšej miere v rámci možností za daného stavu s prihliadnutím na reálnu možnosť zhoršenia vzájomných vzťahov a odcudzenia sa dieťaťa s otcom, čo za predpokladu možného zbavenia podozrenia v prebiehajúcom trestnom konaní, je jednoznačne ťažšie sanovať, ako to už konštatoval súd prvej inštancie. Odvolací súd ponechal dočasnú úpravu zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky s tým, že zároveň rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia v rovnakom rozsahu (čl. 12, čl. 41 Ústavy SR).

12. Odvolací súd pristúpil k zmene napadnutého výroku aj v časti určenej vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k maloletému dieťaťu nevyhodnotiac túto ako naliehavo potrebnú, čo nebola ani preukázaná požiadavka účastníkov a nepovažoval za potrebné túto sám upravovať a to vzhľadom na skutočnosť, že úprava vyživovacej povinnosti nariadením neodkladného opatrenia je realizovaná v minimálnom nevyhnutnom rozsahu v prípade, ak k plneniu si tejto povinnosti nedochádza vôbec.

Odvolačný súd, vychádzajúc zo zákonnej úpravy ochrany výchovy a výživy maloletého dieťaťa, ktorá vyplýva z príslušných ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a sleduje najmä zásadne záujem maloletého dieťaťa, primárne očakáva v danom prípade plnenie osobnou starostlivosťou preferenčného rodiča - matky, ktorej je maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti a finančným a dopĺňajúc aj materiálnym zabezpečením zo strany otca, všetko v záujme práva maloletého dieťaťa na riadnu výchovu a výživu, plniac povinnosť rodičov podieľať sa na tejto v rozsahu ich možností a schopností, čo nie je v danom prípade medzi rodičmi sporné.

13. Odvolačný súd považoval v zmysle vyššie uvedenej potreby zachovania kontaktu maloletého dieťaťa s otcom do riadneho vyšetrenia vážnych podozrení, za potrebné upraviť osobné stretávanie sa maloletej s otcom, zabezpečiac toto z opatrnosti neustálou prítomnosťou starých rodičov, rodičov otca, ktorých maloletá pozná a doposiaľ s nimi udržiavala kontakt a rozvíjala prirodzený vzťah, aj v ich vlastnom domácom prostredí (s poukazom tiež na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III.ÚS 38/2021 z 15.4.2021). Odvolačný súd naproti psychologickému nálezom z vyšetrenia maloletého dieťaťa zo dňa 1.2.2024 a 16.2.2024, čoho záver konštatuje v relevantnom období neprítomnosť závažnej psychopatologickej symptomatiky u maloletej. Hodným zreteľa v tomto štádiu konania je aj znalecký posudok č. XX/XXXX, vypracovaný klinickým psychológom, odvetvie klinický psychológ dospelých a psychológie sexuality, zameraný záverom na vyhodnotenie významu nezrelých detských objektov v relevancii k uspokojeniu sexuálneho pudu vo vzťahu k odvolateľovi, ktorý v kontexte testovacích metód prispieva k zamietnutiu vznesených úvah - podozrení. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 22.4.2023 vyplýva, že starí rodičia spoločne so synom a vnučkou trávili čas v jednej domácnosti, či už v byte v K. alebo vo víkendovom dome v E., kde sa stretávajú členovia ich rodiny a kde bola maloletá v kontakte s bratrancami a sesternicami. Obaja starí rodičia sú starobní dôchodcovia ochotní asistovať pri styku maloletej s otcom, pričom súdu nie sú známe iné skutočnosti, zdravotné dôvody a pod., pre ktoré by realizácia takto upraveného osobného styku nebola v záujme maloletého dieťaťa. Do rozhodnutia v konaní vo veci samej, resp. do preukázania zmeny skutočností, relevantných pre rozhodovanie o rodičovských právach a povinnostiach, odvolačný súd oprávnil otca stretnúť sa s maloletým dieťaťom za opatrení v znení výroku v rozsahu ôsmich hodín denne párnou sobotu a nedeľu v mesiaci a každú nepárnou stredu v čase od 14.30 hod. do 16.30 hod. s tým, že matku súd zaviazal povinnosťou maloleté dieťa na stretnutie riadne pripraviť, pričom k odovzdaniu a prevzatíu dieťaťa bude dochádzať v mieste jej bydliska. Odvolačný súd ďalej zachoval možnosť telefonického kontaktu otca s maloletou a to tak formou hovoru, videohovoru, ako aj prostredníctvom telefónnych aplikácií, avšak v zúženom rozsahu oproti podľa tvrdenia otca zaužívaným trom telefonátom denne, opäť s prihliadnutím na záujem maloletej na udržiavanie primeraného dosahu výchovného pôsobenia oboch rodičov.

14. Úloha rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť za riadnu výchovu detí je prikázaná obojmu rodičom, pokiaľ nie sú zistené a preukázané také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Záujem maloletého dieťaťa v danom prípade odvolačný súd vidí v urýchlenej náprave stavu a vzájomných vzťahov účastníkov, ktoré nateraz poznačilo závažné podozrenie, vznesené matkou, z nevhodného sexualizovaného správania sa otca k maloletému dieťaťu. Toto je aktuálne v štádiu vyšetrovania orgánmi činnými v trestnom konaní, čoho výsledok bude mať relevanciu na ďalší postup a rozhodnutie súdu v konaní vo veci starostlivosti o spoločné maloleté dieťa rodičov. Vzhľadom na výsledky ďalšieho riadneho dokazovania, vykonávaného v konaní vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov k spoločnému maloletému dieťaťu, nebude vylúčený ani postup súdu podľa § 360 a nasl. CMP, pričom terajšie rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pri zmene skutkových okolností, resp. na základe riadne vykonaného dokazovania, nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 329 ods. 3 CSP).

15. O náhrade trov konania odvolačný súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 2 a § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie podľa § 53 a nasl. CMP.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).